

LATYN TWEEDE ADDISIONELE TAAL: VRAESTEL II

Tyd: 1½ uur

100 punte

LEES ASSEBLIEF DIE VOLGENDE INSTRUKSIES NOUKEURIG DEUR

1. Hierdie vraestel bestaan uit 3 bladsye.
 2. Beantwoord ALBEI vrae. Skryf asseblief op ALTERNATIEWE REËLS.
 3. Antwoorde moet in die Antwoordboek voltooi word.
 4. Dit is in jou eie belang om leesbaar te skryf en jou werk netjies aan te bied.
-

Vertaal die Latynse gedeeltes van ALBEI die volgende stukke in Afrikaans.

Skryf asseblief op ALTERNATIEWE reëls.

VRAAG 1

Verres was 'n uiters korrupte praetor (goewerneur) van die provinsie Sisilië. Hy het die Sisiliërs beroof en mishandel, en by sy terugkeer na Rome is hy deur Cicero vervolg op 'n aanklag van afpersing en wanbestuur. In hierdie uittreksel word Verres se gierigheid ontbloot.

Pamphilus mihi narravit Verrem praetorem ab se **hydriam** pulcherrimo opere abstulisse; quod **vas**, quo festis diebus uti solebat, sibi a parentibus relictum erat.

'dum domi,' inquit 'tristis sedeo, Verris servus accurrit meque iubet duos **scyphos** ad praetorem statim adferre. quid facerem? **scyphos promi** et ad praetorem mecum ferri iubeo.'

cum eo venissem, praetor dormiebat, sed duo fratres quidam me rogaverunt ubi essent scyphi. ostendi sed simul queri coepi me nihil habiturum esse si etiam **scyphi** essent ablati. tum illi fratres inquirunt, 'quid vis nobis dare ne isti ab te auferantur?' **sestertios** mille dedi.

simul ac praetor e somno excitatus est, certior a fratribus factus est scyphos esse nullius **pretii** indignosque Verre. Ita Pamphilus scyphos servavit.

[Aangepas uit Cicero, In Verrem IV 14]

hydria, hydriae (f)

= waterbeker

vas, vasis (n)

= vat

scyphus, scyphi (m)

= beker, koppie

promo, promere, prompsi, promptum (3)

= om uit te haal

sestertius, sestertii (m)

= 'n sestersie ('n Romeinse muntstuk, geldeenheid)

pretium, pretii (n)

= waarde

50 punte

VRAAG 2

In een van sy briewe skryf Plinius oor die dood van 'n dierbare vriend wat in 'n droom eers vir Nero gesien het en toe 'n voorgevoel gehad het dat sy groot historiese werk oor Nero se politieke slagoffers nie deur hom voltooi sou word nie.

(Let wel: Die Latynse gedeeltes vir vertaling word aangedui deur A, B en C. Merk dit op dieselfde manier in jou vertaling. Verbindingstekes in Afrikaans is kursief gedruk. Moenie hierdie gedeeltes in jou antwoord insluit nie.)

[A] Mihi nuntiatum est C. Fannium mortuum esse; qui nuntius me gravi dolore movit. *Ek het sy goeie smaak, intelligensie en akkurate oordeel bewonder, maar was ontsteld dat hy gesterf het sonder om 'n nuwe testament op te stel.* **[B]** sed hoc **tolerabile** erat; multo gravius est eum opus optimum imperfectum reliquisse; scribebat enim historiam occisorum aut **relegatorum** a Nerone. Tres libros iam compleverat ac tanto magis reliquos perficere cupiebat. *Die dood lyk altyd vir my wreed en ontydig wanneer dit diegene tref wat besig is met een of ander onsterflike werk wat van belang vir die nageslag is.*

[C] Fannius quidem id, quod accidit, multo ante **praesensit**. Media nocte sibi, in cubili iacenti, Neronem venisse atque in cubili sedisse somniat: etiam somniat tum primum librum, quem de sceleribus Neronis scripisset, illum ad finem legisse, idem in secundo ac tertio fecisse, tunc abisse. Fannius metu perterritus est et **interpretatus est** finem Neronis legendi finem eundem sibi scribendi futurum esse. Hoc idem **accidit**. *Wanneer ek hieraan dink, is ek baie spyt oor al die slapelose ure wat Fannius deurgebring het, alles tevergeefs.*

[Aangepas uit Plinius, Briewe V, 5]

tolerabilis, tolerabile	= draaglik
relego, relegare, relegavi, relegatum (1)	= om te verban
praesentio, praesentire, praesensi praesensum (4)	= om vooraf te voel, om 'n voorgevoel te hê
interpretor, interpretari, interpretatus sum (1)	= om te verduidelik, verklaar
accidit	= dit het gebeur

50 punte

Totaal: 100 punte